

Illustrissimo & celsissimo principi,

D. MAURICIO,

PRINCIPI AC DOMINO AVRANTIÆ,
COMITI IN NASSAV, CATZENELLENBOGEN,
Vianden, Diets, Moers, Buren, &c. Marchioni Veræ
& Vlissingæ, Domino Graviæ, & regionum Cukiæ,
S. Viti, Doeborg, &c. Gubernatori Geldriæ, Hol-
landiæ, Zelandiæ, VVestfrisiæ, Sutphanæ, Ultraie-
cti, Transifalania, &c. supremo militiae so-
ciorum Belg. duci, & generali rerum
maritimarum præfecto;

&

Verè inclyto ac generosissimo Domino,

D. GVILHELMO LVDOVICO,

COMITI IN NASSAV, CATZENELLENBO-
GEN, VIANDEN, DIETS, DOMINO IN BIELSTEIN,
Gubernatori Frisiæ, Groningæ, agri circumvicini, Dren-
tia, &c. supremo ibidem armorum ac
militiæ præfecto:

Dominiis suis clementissimis:

*VM tot sustineas & tanta negotia
solus,
Res Italas armis tuteris, moribus
ornes;
Legibus emendes, in publica commo-
da peccem,
Si longo sermone mover tua tempora
Cæsar.*

ait poëta Horatius ad Cæsarem Augu-
stum scribens. Id verò ego illustrissima
nomina vestra hac epistolâ compellans
rectif.

EPISTOLA DEDICAT.

rectissimè usurpare me posse arbitror, totâ Europâ, imò toto penè terrarum orbe inclyti principes. Tantamenim negociorum maximorum molem sustinistis diu, & nunc quàm maximè sustinetis, ut verè in publica commoda peccet, impudensque æquè ac iniquus videri queat, si quis longo sermone morari vos & curas vestras non vereatur. Expediam igitur quod in animo mihi est, brevi. Opus chronologicum formâ novâ, nec ulli hæctenus usurpatâ conceptum non uno elaboravi anno, plus, uti spero, fructus in publicum, imprimis verò historiæ studiosis, allaturum, quàm fortè primâ fronte promittet. Laboris certè tædiosi, & curæ molestæ plus ei impensum, quàm quisquam facile possit credere. Usus eius ad historiæ cognitionem, disciplinarum omnium post sacrosanctam de DEO rebûsque divinis doctrinam reginæ, & reimp. tractantibus utilissimæ, præcipuè pertinentem in ipso operis initio, ut & in proloquio ad lectorem ostendi. Hoc autem opus in lucem nunc exiens illustrissimis

ac ve-

EPISTOLA DEDICAT.

ac verè inclytis nominibus vestris inscribo & dedico, ut eorum clypeo tectum tutiùs se publico committere, & fidentiùs ire huc illuc possit. Quippe præterquam quòd maxima & clarissima illa sint, tantam etiam venerationem ob virtutes vestras & præclara facta merentur, ut vel umbra tutelæ illorum ad absterrendam à morsibus ac injurijs Zoiolorum malevolentiam videatur sufficere. Nam ut superiora silentio præteream, cum afflictissimis fœderatorum Belgarum rebus fortunam eorum cum desperatione penè luctantem contra potentissimum hostem, toti ferè Europæ formidabilem, prudentiâ & fortitudine vestrà, fidentes DOMINO exercituum, egregiè mirantibus omnibus sustentastis, ac recreastis, proximis etiam annis consilijs & armis hostem eundem eò redegistis, ut contra omnem omnium expectationem sub specioso velamine honesti laudabilisq; desiderij rem affectatæ gloriæ suæ turpem, ac insitæ superbix adversam cogeretur committere. Ar-

EPISTOLA DEDICAT.

re. Armis enim fractus, & impendijs exhaustus, prætendens desiderium ac studium finiendorum intestini diuturnique belli malorum, missis ultrò legatis pacem aut inducias petijt: ac ne frustra peteret, contra animi sui sententiam & votum, necesse habuit testari, à populis liberis, quorum libertatem tantâ vi & contentione, tam gravi ac diuturno bello hæcenus oppugnaverat, pacem induciâsve se petere. Et inducias quidem, cum pax perpetua confici non posset, intercessione vicinorum regum & principum in annos XII impetravit, gaudens in sinu. Sperabat enim bello tot annos suspenso præter quietem & alia commoda sua, etiam Belgas impendiorum magnorum tædio arma esse deposituros, & concordiam, quâ hæcenus contra vim ipsius steterant, cum discordiâ intestinâ commutaturos, sibiq; tandem tempore suo prædæ futuros. Quorum alterum prudentiâ & studio vestro, ac paucorum, qui rectius sapiebant, spem ejus fefellit: alterum penè ad votum ejus cum evenisset, in summum
discr-

EPISTOLA DEDICATA.

discrimen rursus rem Belgicam coniecit. Nam non sine astu ac operâ ipsius dissensionum & litium semen inter theologos fuit sparsum: idq; consultò est factum à quibusdam ex ordine politico, quos ambitio aut avaritia transversos agebat, forsitan etiam objectus ab hoste hamus aureus ceperat, ad clavum reip. sedentibus. Germinans verò & succrescens cum adolevisset, ac, uti fit, eorundem, quos dixi, politicorum operâ studiòq; reip. quoque obrepisset, paulatim ecclesiastica res, deinde & civilis per Hollandiam, Ultrajectinos, Geldros, Transisalanos in partes scissa, consilia consilijs opposita, odia intestina accensa, à factiosis hîc illic arma quoque parata, postremò fortuna provinciarum fœderatarum in extremum periculum adducta, ut jam fores nostras ultimum exitium pultare videretur. Sed excitavit rursus vos, & virtutem pietatémque vestram magnus ille Israëlîs custos, verè illustres ac generosæ animæ, pro rep. & ecclesiâ excubantes, ac per eosdem vos ineluctabilem casum à no-

EPISTOLA DEDICAT.

bis avertit. Vos quippe bonorum pi-
 rúmque, quos idem DEVS ex reip. pro-
 ceribus vobis addidit, autoritate ac fide
 singulari adjuti prudenter consulendo,
 & celeriter fortitérque agendo ingruen-
 ti ac instanti pernicipi obviam in tem-
 pore ivistis, & è faucibus exitij totam
 societatem fœderatorum eripuistis. Ita-
 que quemadmodum per vos auspicijs &
 opibus ordinum eiusdem societatis do-
 mita & fracta fuit indomitorum & po-
 tentissimorum hostium nostrorum fero-
 cia ac vires, ita quòd nunc artes eorum &
 machinationes sunt superatæ, quòd ma-
 ximum discrimen depulsum, denique
 quod hodiè incolumes sumus, id vestræ
 virtuti ac pietati, & eorum, qui vobis
 adstitère, & remp. ac ecclesiam salvam
 voluère, constantiæ debemus, & debere
 nos pleno ore, & grato corde prædica-
 mus. Tua, inquam, illustrissime prin-
 ceps, eximia prudentia & celeritas in ex-
 pediendis consilijs, tua promptitudo &
 dexteritas in ijs, quæ placuere, confi-
 ciendis, tua magnanimitas & solertia
 in pe-

EPISTOLA DEDICAT.

in periculis occupandis & antevertendis,
 post immortalem DEVM, qui *ἄσπαστος* ti-
 bi fuit, & consilia conatúsque tuos for-
 tunavit, hanc salutem nobis præstite-
 runt. Et tu generosissime atque inclyte
 Comes, inueteratâ prudentiâ tuâ, ac sin-
 gulari animi robore & fortitudine nus-
 quam se in ancipitibus rebus deserente,
 in omnibus hisce principi patrueli tuo
 adstitisti, eique velut alter ipse ad-
 fuisti: tu in domando hoc monstro
 Herculi illi *ἀλεξιάκῳ* verum te THESEA
 præbuiisti.

Accedit altera quoq; causa consilij mei,
 id est, *περὸ φωνήσεως* huius. Nullius enim
 mortalium, qui iam viuunt, prudentia
 & fortia facta tam frequenter in chroni-
 co canone inter res huius sæculi notata
 sunt, quàm vestra. Congruum igitur vi-
 sum est, ad vos ante alios omnes librum
 ex officinâ prodeuntem mittere, & ve-
 stris Celsitudinibus eum consecrare.
 Quòd superest, humilibus precibus vos
 oro atque obsecro, vt consilium factúm-
 que meum clementer ac benignè acci-
 pere, & me laborémque hunc meum tu-
 telæ

EPISTOLA DEDICAT.

tela vestra commendatum habere non
dedignemini. **ITA** DEVS OPT. MAX. qui
hactenus bono reip. Belgicæ, & ecclesiæ
suae contra hostium vim & insidias varias
incolumes vos custodit, in commodum
& salutem earundem porrò vos protegat
& conseruet diutissimè: amen, amen.
Groningæ die VIII. Kalend. Augusti Iu-
liani, anno æræ Christianæ M.DC.XIX,
ætatis meæ LXXII. ex Nonis Decemb.
Iuliani.

Vestra Celsitudinis & Clementiæ
deditissimus

VBBO EMMIVS Frisius.

IN